

ալ կրբերէ : Այս ուսումնարանը, ի ձեռն նեղեցող հիմնուած, պատուաւոր բարերարաց օգնականութեամբը հաստատուած ու ճոխացած, եւ երկու կողմէն ալ եղած անխոնջ աշխատանքով կենցաղօգուտ եւ բարոյական նպատակի մը դիմելով, անշուշտ պիտի օրհնուի՝ ուրիշ ամենայն արիական գործողութեանց նման, եւ քաջութեամբ եւ յուսով առաջ պիտի երթայ այն ճամբուն մէջ ուր որ Աստուած զմեզ կրկանէ, ուր որ Աստուած մեզի կըսպասէ :

primés, soutenue, dotée par d'honorables bienfaiteurs, et grâce à des efforts réciproques tendant vers un but humanitaire et moral, cette fondation sera bénie comme toute œuvre militante, marchant avec courage et espérance dans la voie où Dieu nous appelle, où Dieu nous attend !

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆՔ Ի ՓԱՐԻԶ .

ՊԱՐՈՆ ԳԷՈՐԳ ԹԱԳԻՈՐԵԱՆ՝ ՎԿԱՅԵԱԼ ԲՅԻՇԿ

Ի ՓԱՐԻԶԵԱՆ ԲՅԻՇԿԱՐԱՆԷՆ :

Մեր ազգին մէջ ոչ սակաւ ճարտար եւ հանճարեղ անձինք՝ ինչպէս որ իրենց վաճառականութեան արուեստին ունեցած յարմարութենէն ստիպուած՝ աշխարհիս ամէն նաւահանգիստներն ու շահաստան քաղաքները գտնուելու են ամէն ժամանակ ու կը գտնուին, այսպէս ալ ուր որ ուսումնասիրութեան եւ քաղաքակրթութեան առատահոս աղբիւրներ կը տեսնեն, ինքնայորդոր սիրով հոն կը դիմեն որ ծարաւին յագեցնեն : Ատենով Արեւք, Աղեքսանդրիա, Բիւզանդիոն, որ մարք եւ դայեակը իմաստութեան աշխարհի սեպուած էին, մերոնց ալ ժամաղիր տեղերն էին այս րաներու համար. իսկ հիմա, աւելի քսան տարիէ ի վեր, Ռուսաստանէն դուրս եղած Հայկազանց ուսումնական եւ արուեստական ասպարէզներն են Փարիզ եւ Լոնտրա, մանաւանդ Փարիզ, ուր շատ երիտասարդներ ետեւէ կը լլկան բժշկութեան արուեստին, ոմանք երկրագործութեան, ոմանք վաճառականութեան, ուրիշներն ալ զանազան կենցաղօգուտ գիտութեանց եւ արուեստից :

Ասպարէզ անուանեցինք այն քաղաքները, վասն զի իրաւքնէ ալ հայկական հանճարը գրեթէ մրցանքի կըլլէ անոնց մէջ շատ անգամ նոյն իսկ բնիկ տեղացեաց հանճարոյն ու ջանքին հետ, բողբէ ուրիշ օտարականաց, եւ յաղթութեան պատկը անվրէպ քաջութեամբ կընդունի անկողմնասեր եւ անաջատ դատաւորներէ :

Քաղցր է մեզ յիշատակել հոս այսպիսի քաջերէն մէկքանիին անունները, որոնցմէ ոմանց՝ մա-

նաւանդ վերջիններուն՝ անձամբ ալ ճանչորութիւնը եւս եւ բարեկամութիւնը վայելել ենք .

ՊԱՐՈՆԱՅՔ

Սերովրէ Վիլենեան (Սեր-Վիլեն) Բժիշկ (մատենագիր)
Դասաւար Սինապեան Բժիշկ .

Մելիք } ճարտարագետ .
Պալեան եղբարք Նիկողայոս եւ Սարգիս .

Պիլեզիկեան եղբարք .

Գրիգոր Աղաբոնեան } Երկրագործք .
Դեորգ Սրիմարաճեան

Արրաճամ Սախալեան Պատկերահան .

Տատեան Յարութիւն Դարեգին Բնագետ .

Նանապետ Ռուսինեան } Բժիշկք .
Յովսէփ Պէլլան

Միքայէլ Մանանեան Ոսկերիչ .

Մկրտիչ Միսենտիսեան ճարտարագետ .

Ետեփան Ոսկանեան Դրագետ .

Ճանիկ Արամեան Տպագրիչ .

Յովսէփ Շիշմանեան } Բժիշկք .
Գրիգոր Մոզեան

Յովհան Վանանեան Բնագետ (մատենագիր) .

Յակովբ Արզումանեան }
Յովհաննէս Յովհանեան } Ուս. Բժշկութեան .
Միքայէլ Խորասանեան

Արեղնագով Նեվրուզեան Բնագետ .

Յակովբ Ամասեան }
Յովհաննէս Թիւյսիւզեան } Երկրագործք .
Կարապետ Սիրունեան

Յարութիւն եւ Ստեփան Խաչատուրեան .
Կարապետ Իւրիճեան }
Խաչիկ Կիւմիշեան } Վաճառականք .
Յովակիմ Նեվրուզեան }
Խաչիկ Փիլիպիշեան

Տատան Եղարք, Միմոն (Չափագետ), Յովհաննես (Բնագետ),
Մարտիրոս, Յակովբ, և Մկրտիչ.
Թովմաս Խորասանձան .

Մարտիրոս Միսնետիսեան Տպագրիչ .

Մարտիրոս Պիլեզիկեան)
Տիգրան Հալիկեան) Մետաքսագործք .

Յարութիւն Չալեան Ուս. Բժշկութեան :

Այս պատուական երիտասարդաց շատին մէկ հատիկ հարստութիւնը՝ իրենց բնաւորութեան ազնուութիւնը, աւճակական եւ ազգային պատիւին պանելու փոյրը, անխոնջ աշխատասիրութիւնը, երկայնամիտ յարատեւութիւնն ու անպարտելի չարքաշութիւնն է : Բայց մէկ մասն ալ բարերադր գտնուած են որ ազգին մէջի վնասն ու բարերար իշխանաց առատաձեռնութեամբը՝ որը շատ որը քիչ՝ օգնութիւն ու ձեռնտութիւն ունեցեր են . եւ մեզի մեծ ուրախութիւն է վկայելն որ գրեթէ մէկն ալ անարժան չէ ցուցուցած ինքզինքը այնպիսի երախտեաց : Ճեզայիրեան Մկրտիչ ամիրան, Երամեան Գեորգ ամիրան, Նուպար-Պէյը, Երամեան Կարապետ ամիրան, Օտեան Պօղոս աղան, Պայեանց գերդաստանը, եւ ուրիշ հարուստ ու պատուաւոր անձինք, ոչ միայն նոյն երիտասարդաց եւ անոնց ազգատոհմներուն անպակաս երախտագիտութիւնը կընդունին իրենց ըրած աղէկութեանցը փոխարէն, այլ եւ բոլոր ազգայնոց շնորհակալութիւնը՝ որ պիտանի եւ իմաստուն անդամներով կըպայծառացնեն ազգերնիս :

Հիմակուան Փարիզ գտնուող երիտասարդաց մէջ աւելի կերպով մը ազգայնոցս պատիւ եւ ուրախութիւն պատճառեց այս օրերս Պարոն Գեորգը Թագութեան, որ բժշկական արուեստին ուսումը լմնցնելով՝ փառաւորապէս անցաւ օրինաւոր քննութիւններէն, ու Փարիզու բժշկարանին վկայականն առաւ իբրեւ բժիշկ քաջամարտ եւ իմաստուն : Այս անխոնջ, աշխարհատես, ծանրաբարոյ ու խոնական երիտասարդը ուրը տարի աշխատեցաւ իր վախճանին հասնելու համար . եւ այս օրերս ճամբայ կելլէ հայրենիքը դառնալու : Հետը պիտի տանի ոչ միայն իր ազնիւ եւ պատուական արնետը՝ յօգուտ մարդկութեան եւ ի պայծառութիւն եւ ի պարծանս ազգին, այլ եւ բոլոր զինքը ճանչցող ու բարեկամութիւնը վայելող անձանց՝ եւ մանաւանդ ազգայնոց՝ սերն ու համարումը :

ԱՇԽԱՐՀԱՐԱՌԻՆ ՄԷՋ ԳՈՐԾԱՅՈՒՄԹ ԳԱՆԻ ՄԸ
ԲԱՌԻՑ ԲԵՆՈՒԹԻՒՆ .

Անշնորհք . — Աշխարհաբառին մէջ շատ մը բառեր կան որ սովորութիւն Եղեր է յոգնակիի պէս բանեցնել՝ ծայրը ք տառը դնելով . այս պակասութեան վերջուիլը ամենադիւրին է, ուստի *անշնորհք* բառն ալ կրնայ գործածուիլ միշտ առանց քիի՝ *անշնորհ* :

Անոյշ . — Ինչպէս նախընթաց յօդուածոյն մէջ ըսինք , ք տառը բաղցրութիւն մը կուտայ մեր բառերուն հնչմանը . ուստի լաւ կերեւնայ այսպէս գրել *անոյշ, զգոյշ, ոյժ*, եւ այլն, քան թէ *անուշ, զգուշ, ուժ* . բայց ասոնց հոլովական կամբարդ եւ բաղադրեալ մէքերն ըստ կանոնի գրաբառին պիտի գրուին եւ հրնչուին՝ ք տառին տեղը , դրուելով . այս ինքն *անուշու թիւն, զգուշաւոր, ուժով*, եւ այլն :

Անուն . — Այս բառիս հոլովական մէքերն ոմանք կրնան իրենց բուն կանոնէն չխտորիլ՝ առանց խորք երեւնալու . ուստի լաւ է գրել եւ ըսել , *անուան, անուամբ*, քան թէ *անունին, անունով* . միայն *յանուանէ* ըսելու տեղը դեռ ներելի է *անունէն* ըսել, ինչպէս եւ յոգնակի՝ *անուններ, անուններուն* եւ այլն , քան թէ *անուանք, անուանց*, թեպէտ ուզողն ազատ է բոլորովին գրաբառին կանոնացը հետեւիլ նաեւ այս բառին մէջ :

Անցընել . — Յայտնի է թէ այս բառս մեացած է *անցուցանել* բառէն (ինչպէս *ցըցընել* ալ *ցուցանելէն*), եւ տեղ կայ որ մինչեւ հիմայ *անցընել* կըսեն . ուստի լաւ կերեւնայ գրեմ *անցունել* գրելը՝ որ աւելի կըմօտենայ գրաբառին :

Աշակերտ . — Լաւ է այս բառիս մէջ ալ ք տառը անկորուստ պահել՝ քան թէ *աշկերտ* ըսել ու գրել :

Աշխարհ . — Շատը կան որ *աշխարհք* կըսեն , եւ ոմանք նաեւ *աշխարք* կըգրեն . բայց *աշխարհ, աշխարհի, յաշխարհէ* ըսելն անտարակոյս աւելի ընտրելի է :

Աշխարհաբառ, Գրաբառ . — Ռամկական լեզու եւ գրոց լեզու ըստելու տեղ սովորութիւն Եղեր է մեր դարուս մէջ՝ առաջնոյն *աշխարհաբառ* ըսել, երկրորդին *գրաբառ*, եւ կըստուգաբանութիւն *աշխարհիկ բարբառ, գրոց բարբառ* . Ոմանք համարելով թէ բուն ստուգաբանութիւնն է մակբայի մէքը, գրեցին *աշխարհաբար, գրաբար*, իբր թէ *ոսմիօրէն, գրօրէն* . բայց առաջին ուղղագրութիւնն ընտրելի կերեւնայ :

Աշունք, Գարունք . — Այս բառերուն ալ վերջի ք տառը՝ որով ոմանք կըբանեցնեն՝ աւելորդ ծանրաբեռնութիւնն է :

Աշք . — Գրաբառին *աին* բառը աշխարհաբառէն դուրս մնացած ըլլալով, Եզակի կըբանի *աշք*, եւ յոգնակի՝ ըստ ոմանց *աշքեր*, ըստ այլոց *աշուրներ* . որն ալ գործածուի՝ լաւ կերեւնայ *աշքը* Եզակի բանեցնելն Էտեւ ալ՝ յոգնակի անոր հարազատ հոլովները պահել՝ որչափ որ կարելի է, այս ինքն *աշաց, աշօք, յաշաց* :